

Visie op E-health digitalisering & ICT

duurzame regionale samenwerking
Zuid-Hollandse Eilanden

Inhoud

Achtergrond.....	3
Aanleiding.....	3
Ontwikkelingen.....	4
Regio in beeld.....	5
Plan van aanpak.....	7
Begrippen en afkortingenlijst.....	8

Maart 2021, Auteur Mariska Adegeest-Bruens

In opdracht van
Zorggroep Cohesie, Zorggroep Haringvliet, Zorggroep Hoeksewaard, KIEK en Zorggroep Ridderkerk

Achtergrond

In toenemende mate worden processen gedigitaliseerd in de maatschappij. Burgers regelen steeds meer zaken digitaal en op afstand. Ook in de gezondheidszorg neemt de digitalisering toe. Patiënten krijgen steeds meer inzicht in de eigen medische data, waardoor meer inzicht verkregen wordt in de eigen gezondheid en leefstijl. Met behulp van zelfmanagementtools kunnen patiënten, die dat willen, ondersteund worden en meer eigen regie behouden. Patiënten worden gestimuleerd actief met gezondheid en behandelingen aan de slag te gaan afgestemd op de persoonlijke situatie. Deze persoonsgerichte zorg vereist betrokkenheid van zowel de patiënt als de zorgprofessional.

Het gebruik van E-health toepassingen en het digitaliseren van werkprocessen kunnen een bijdrage leveren aan het verbeteren van de kwaliteit van zorg, het efficiënter inrichten van de zorg, het toenemende personeelstekort, het optimaliseren van de informatie-uitwisseling tussen zorgverleners en het verbeteren van de communicatie. Hierdoor kan de huisartsenpraktijk kwaliteit bieden en aan de toenemende zorgvraag blijven voldoen. Dichtbij als het moet en op afstand als het kan.

Aanleiding

Patiënten hebben inmiddels digitaal inzicht in hun eigen dossier via zogeheten patiëntportalen vanuit verschillende zorginstellingen zoals huisartsen, ziekenhuizen, GGZ, VVT, etc. Hierdoor neemt de vraag zowel bij patiënten als bij zorgverleners toe naar het digitaliseren van werkprocessen en het benutten van E-health toepassingen. De informatie-uitwisseling tussen zorgverleners zal zo optimaal mogelijk moeten zijn, zodat zorgverleners over dezelfde informatie beschikken als patiënten. Dit biedt kansen en mogelijkheden om het gebruik van E-health toepassingen te stimuleren en de zorg op je juiste plek te bieden. Voorkomen moet worden dat een wildgroei aan toepassingen ontstaat voor zowel de zorgverleners als de patiënt. Dit leidt veelal tot puntoplossingen die niet integraal werken. Het wordt hierdoor steeds belangrijker onderscheid te gaan maken op welke wijze de organisatiegraad plaatsvindt voor E-health, ICT en digitalisering. Dit kan op de volgende niveaus:

- Praktijkniveau
- Zorggroepniveau
- Regionaal niveau
- Landelijk niveau

Bij het uitwisselen van informatie tussen zorgverleners en patiënten en tussen zorgverleners onderling en voor het stimuleren van E-health toepassingen is het van belang dat het ICT fundament in de huisartsenpraktijk op orde is. Aan de hand van de uitgewerkte visie en het bijbehorende plan van aanpak worden de vraagstukken in de regio in kaart gebracht en wordt een regionale routekaart uitgewerkt waarmee voor de huisartspraktijken inzichtelijk wordt wat dit voor de praktijk gaat betekenen de komende jaren.

In het Hoofdlijnenakkoord Huisartsenzorg 2019-2022 zijn financiële middelen beschikbaar gesteld om regio's te helpen de volgende stap in digitalisering te zetten. Deze handreiking van InEen, LHV en ZN bevat een menukaart met concrete onderwerpen en projecten waarover in de regio afspraken kunnen worden gemaakt. In navolging van het Hoofdlijnenakkoord en de handreiking vanuit ZN, LHV en InEen wil de regio graag het initiatief nemen om tot een goede regionale samenwerking te komen op het gebied van E-health, ICT en digitalisering. De samenwerking bestaat uit de zorggroepen Cohaesie, Haringvliet, Hoeksewaard, KIEK en Ridderkerk. Voor het landelijk programma OPEN vormen deze zorggroepen twee regiocoalities en wordt nauw samengewerkt.

Ontwikkelingen

De huisarts heeft als poortwachter binnen de eerstelijns een centrale rol binnen het gehele zorgstelsel. Dat zorgstelsel wordt qua politiek-maatschappelijke en financieringsbenadering steeds meer gezien als een integraal sociaal stelsel. De huisarts is de spil in het begeleiden van patiënten en bij het leveren van maatschappelijke meerwaarde. Deze rol en de uitbreiding van niet-medische taken, kan alleen op een kwalitatief hoog niveau tegen betaalbare kosten worden genomen, wanneer de huisarts wordt ondersteund door een stevige en slim vorm gegeven regionale huisartsenorganisatie. Wanneer die ondersteuning werkt, kan de huisarts:

- Gepersonaliseerde zorg leveren
- Van ketenzorg naar netwerkzorg toewerken
- Een coördinerende functie vervullen
- Bijdragen aan substitutie en preventie

Bij de uitvoering van deze taken wordt de huisartsenpraktijk ondersteund door de regionale huisartsenorganisatie op het vlak van E-health, ICT en digitalisering. De huisartsenpraktijk maakt gebruik van moderne ICT-middelen binnen een effectief georganiseerd regionaal en wijknetwerk. Digitalisering is geen doel op zich maar heeft als doel het zorgproces te ondersteunen en te optimaliseren. Als zorgverleners de juiste informatie hebben draagt dat bij aan de kwaliteit van zorg en kan de patiënt meer regie behouden.

Een aantal landelijke programma's dragen bij aan het optimaliseren van de informatie-uitwisseling tussen zorgverleners. Dit betreffen:

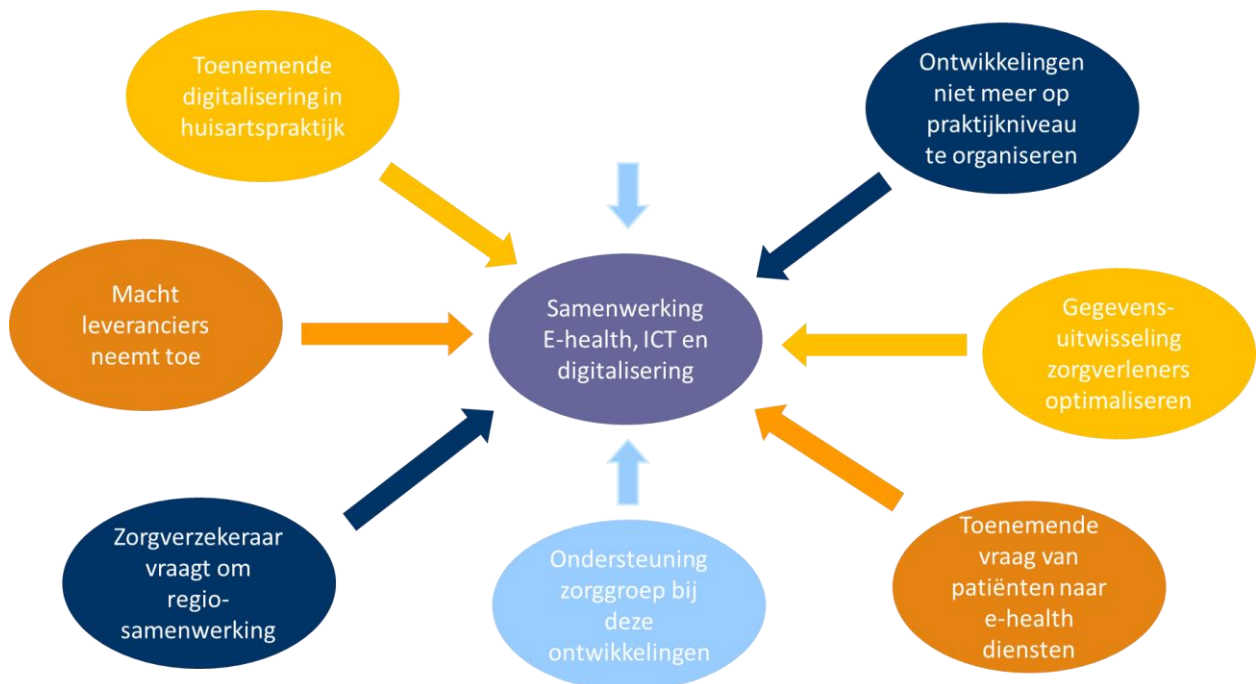
- VIPP programma's voor de uitwisseling van de Basis Gegevensset Zorg (BgZ)
- Met spoed beschikbaar voor de acute zorg
- Samen voor medicatieoverdracht voor de implementatie van medicatieproces 9.0
- Twiin programma voor beeldenuitwisseling
- Programma Inzicht voor o.a. de verpleegkundige overdracht (e-overdracht)

Voor de huisartspraktijken is de eerst merkbare stap in deze programma's het landelijke VIPP programma OPEN. VIPP staat voor virtuele informatie-uitwisseling tussen patiënt en professional. Het gehele VIPP programma richt zich niet alleen op de huisartsen maar ook op ziekenhuizen, verpleeg- en verzorgingstehuizen, GGZ, geboortezorg en apotheken. De VIPP programma's maken het mogelijk dat patiënten onder andere online inzage krijgen in hun eigen dossier en gebruik kunnen maken van een Persoonlijke GezondheidsOmgeving (PGO).

Naast deze ontwikkelingen zijn nieuwe technologieën beschikbaar die ingezet kunnen worden in de zorg zoals beslisondersteuning en de inzet van big data. Tevens komen steeds meer slimme toepassingen en apps beschikbaar die het mogelijk maken de patiënt meer regie te geven over de eigen gezondheid en leefstijl.

Deze ontwikkelingen stimuleren de vraag van patiënten en zorgverleners om processen in de huisartsenpraktijk meer te digitaliseren. De organisatiegraad in de huisartsenpraktijk wordt steeds complexer en de nauwere samenwerking die nodig is met andere domeinen voor het verbeteren van de informatie-uitwisseling maakt dat de vraag om samenwerking toeneemt. Voor zowel de

huisartsenpraktijk als de zorggroep is het effectiever om deze ontwikkelingen op regionaal niveau te gaan organiseren door de krachten te bundelen op het gebied van E-health, ICT en digitalisering.

Figuur 1 Ontwikkelingen

Regio in beeld

De toenemende eigen regie van de patiënt, meer persoonsgerichte zorg, de vraag van huisartsen om werkprocessen meer te optimaliseren door onder andere het toenemende personeelstekort, het verbeteren van de kwaliteit van zorg door middel van het verbeteren van de informatie-uitwisseling vormen de basis voor meer regionale samenwerking. Digitalisering kan ondersteunen bij deze processen en bijdragen aan de realisatie hiervan. Naast een regionale visie is het ook van belang inzichtelijk te maken op welke onderdelen samengewerkt kan worden en welke uitdagingen daarbij komen kijken.

Regionale visie

Regionale samenwerking en digitalisering zijn geen doelen op zich. De samenwerking moet toekomstbestendig zijn en toegevoegde waarde hebben, waardoor huisartsenpraktijken ontzorgd en patiënten gefaciliteerd worden.

Commitment van de achterban is hierbij noodzakelijk. Van belang is dat de huisartsenpraktijken de regie behouden maar dat de zorggroep de huisartspraktijken faciliteert op het vlak van E-health, ICT en digitalisering waar dit nuttig en noodzakelijk is. De samenwerking in de regio wordt hierdoor geoptimaliseerd, de kennis en capaciteit gebundeld en de huisartsenpraktijk blijft toekomstbestendig, omdat zij in kunnen spelen op de toenemende zorgvraag, het personeelstekort en de toenemende digitalisering.

Het is van belang dat huisartspraktijken de nut en noodzaak inzien om op het gebied van E-health, ICT en digitalisering samen te werken. Draagvlak is de basis om de regionale visie uit te kunnen voeren. Om tot uitvoering te komen van de visie zullen de zorggroepen in gesprek gaan met de huisartspraktijken om de ambities inzichtelijk te maken, inzicht te krijgen in waar de praktijken staan, welke ondersteuning gewenst is en waar de praktijken naar toe willen werken. Aan de hand van deze informatie wordt een regionale routekaart uitgewerkt op het vlak van E-health, ICT en digitalisering die mede bijdraagt aan zorg op afstand en informatie-uitwisseling. Hierbij wordt ook gekeken naar wat 'voorloop' praktijken reeds doen, zodat deze kennis benut kan worden.

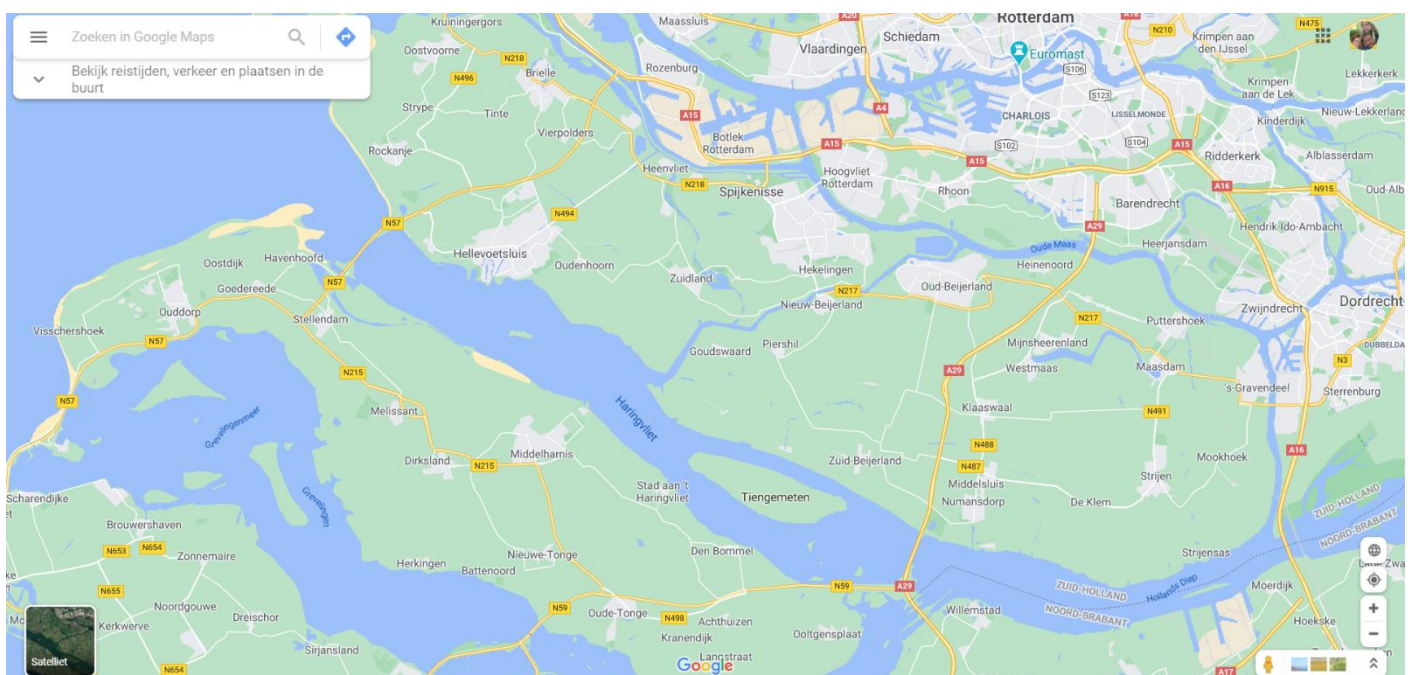
Regio in cijfers

In de regio zijn in totaal 91 huisartspraktijken met 339.098 patiënten. CZ is in deze regio de preferente zorgverzekeraar. De verdeling per zorggroep ziet er als volgt uit:

Zorggroep	Totaal aantal praktijken	Totale patiëntenpopulatie
Cohaesie	45 33 in werkgebied CZ	145.000 111.304 in werkgebied CZ
Haringvliet	23	82.965
Hoeksewaard	26	82.078
KIEK	12	25.650
Ridderkerk	6	37.101

Van het totaal aantal praktijken kan een onderverdeling gemaakt worden in 14 grote praktijken (>4.500 patiënten) en 77 kleine praktijken (<4.500 patiënten).

Een deel van de huisartsen van Cohaesie hebben Zilveren Kruis als preferente zorgverzekeraar en vallen daarmee onder de Regionale HuisartsenCoalitie i.o. in Rotterdam. Deze regio heeft reeds een ICT regioplan opgesteld.

Plan van aanpak

Om de gezamenlijke visie te concretiseren naar een regionaal plan van aanpak is het van belang zicht te krijgen op de huidige stand van zaken in de huisartsenpraktijk en de zorginhoudelijke wensen en vraagstukken in de praktijk. Door praktijken enerzijds inzicht te geven in de ontwikkelingen bij leveranciers, best practices vanuit andere regio's, landelijke ontwikkelingen en de wensen van de patiënt en door anderzijds de zorginhoudelijke vraagstukken in de regio in kaart te brengen kan een analyse uitgewerkt worden. Aan de hand hiervan wordt een regioplan opgesteld waarin de duurzame bijdrage met impact wordt beschreven. Hierin staan heldere doelstellingen en een visuele routekaart voor de periode 2021 tot en met 2025. Wie doet welke investeringen. Hoe worden keuzes gemaakt die impact hebben op de praktijken? Uitgangspunt hierbij is een integrale aanpak om de doelstellingen te bereiken, zodat de verschillende projecten die hieruit voort vloeien elkaar versterken.

Begrippen en afkortingenlijst

Begrip/afkorting	Toelichting
Big data	Verwijst naar de mogelijkheden om gebruik te maken van de steeds toenemende hoeveelheid data en deze te analyseren en toe te passen met uiteenlopende doelstellingen
Digitalisering	Digitale zorg omvat <u>alle</u> digitale mogelijkheden die ingezet kunnen worden om passende en doelmatige zorg te leveren en te ontvangen. Digitale zorg kan betrekking hebben op diverse aspecten zoals de zorg aan patiënten, de organisatie van de zorg en het (logistiek) faciliteren van de patiënt
E-health	Het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën. E-Health draagt bij aan beter toegankelijke en kwalitatief goede zorg en leidt tot meer zelf-regie voor patiënten
E-health toepassingen	Helpen patiënten en zorgverleners om elektronisch met elkaar te communiceren. Denk hierbij aan diagnoses stellen, uitslagen overleggen en informatie uitwisselen. Enkele concrete voorbeelden hiervan zijn; het online doorgeven van meetwaarden door patiënten, videoconsults met uw huisarts bij chronische klachten, een zorgrobot of een app die beweging bijhoudt
ICT	Informatie en Communicatie Technologie Gebruik van applicaties, informatietechnologieën, communicatiekanalen en infrastructuur.
ICT fundament	De ICT basiseisen
Informatie-uitwisseling	Het delen van informatie tussen twee of meerdere organisaties
LHV	Landelijke Huisartsen Vereniging
Patiëntportaal	Een beveiligde online omgeving waarin een patiënt inzage heeft in de eigen medische gegevens die in het informatiesysteem van één zorgverlener staan. Het portaal geeft inzage in één systeem, zoals het HIS. Daarnaast is het portaal de plek waar een zorgverlener andere digitale zorgdiensten aan kan bieden
Persoonsgerichte zorg	Zorg waarbij de persoon centraal staat en niet de beperking of ziekte.
PGO	Persoonlijke GezondheidsOmgeving een website of app, waarin je informatie over je eigen gezondheid bij kan houden en actief aan de slag kan gaan met je gezondheid. Zo kan de patiënt medische gegevens verzamelen en beheren, maar deze ook delen met anderen. Op deze manier houd je grip op je gezondheidsgegevens
Routekaart	Een visualisatie van de stappen die doorlopen worden om een doel te bereiken
VIPP	Virtuele informatie-uitwisseling tussen patiënt en professional
Zelfmanagementtools	Breed toepasbare en beschikbare methodieken of instrumenten die tot doel hebben de eigen regie van patiënten en hun familie te versterken en hun zelfmanagement in de volle breedte te ondersteunen
ZN	Zorgverzekeraars Nederland